

Neden “Rabbi’l-Âlemîn” Denildi?

Fahreddin Râzî Hazretleri, tefsirinde Cenâb-ı Hakk’ın رَبِّ الْعَالَمِينَ buyurmasının hikmetini izah ederken şöyle der:

Cenâb-ı Hakk’ın, الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ buyurmayıp da الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ buyurmasının derin bir hikmeti vardır.

Bunun sebebi şudur: İnsanlar, sonradan meydana gelen bütün varlıkların, varlık sahnesine çıkarken bir yaratıcıya muhtaç olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Yani hiçbir şey

kendiliğinden var olmaz; mutlaka bir مُحَدِّث (var eden) gerekir.

Fakat bu varlıkların, var olduktan sonra varlıklarını devam ettirebilmek için de bir sebebe muhtaç olup olmadıkları konusunda ihtilâf etmişlerdir. Bazıları demiştir ki: “Bir şey var olduktan sonra artık devamı için başka bir şeye muhtaç değildir.”

Hâlbuki hakikat böyle değildir.

Çünkü “Rab” demek; sadece yaratan değil, aynı zamanda terbiye eden, idare eden, düzenleyen ve varlığı devam ettiren demektir. Yani bir şey var olduğu anda bırakılmaz; her an ayakta tutulur, her an idare edilir, her an yeniden tanzim edilir.

İşte bu sebeple Kur’ân, “Hâlıkü’l-Âlemîn” demeyip رَبِّ الْعَالَمِينَ buyurarak şu büyük hakikate dikkat çeker: Âlemler sadece yaratılırken değil, varlıklarını sürdürdükleri her an Allah’a muhtaçtır.

Yani:

- Yaratılıştaki O’na muhtaçlar
- Devamda da O’na muhtaçlar
- Her an, her nefeste O’na muhtaçlar

Böylece Cenâb-ı Hak, Allah’tan başka hiçbir şeyin ne var olmakta ne de varlığını sürdürmekte kendisinden müstağnî olamayacağını açıkça ilan eder.